Lietas Nr. A420293315
Lietas arhīva Nr. A42-02933-15

**SPRIEDUMS**
**Latvijas tautas vārdā**

Valmierā, 2015.gada 29.decembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis G.Ploriņš,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Satiksmes ministrijas 2015.gada 30.jūnija lēmuma Nr.03-02/2657 atcelšanu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Valsts akciju sabiedrība „Ceļu satiksmes drošības direkcija" (turpmāk – direkcija) 2015.gada 23.aprīlī pieņēma lēmumu Nr.11.11-4/1023 (turpmāk – sākotnējais lēmums), ar kuru informējusi pieteicēju /pers. A/ par aizliegumu izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības līdz 2017.gada 24.februārim, par viņam izsniegtās vadītāja apliecības nederīgumu un par direkcijas veikto ierakstu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja Satiksmes ministrijā, kuras valsts sekretārs ar 2015.gada 30.jūnija lēmumu Nr.03-02/2657 (turpmāk – lēmums) atstāja negrozītu sākotnējo lēmumu.

[2] Nepiekrītot arī lēmumam, pieteicējs vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar lūgumu to atcelt, norādot šādus argumentus.

Pieteicējs nav izdarījis likumpārkāpumu ceļu satiksmes vai transportlīdzekļu vadīšanas jomā, bet pārkāpis Norvēģijas muitas likumu. Latvijā par Muitas likumu pārkāpšanu un noziedzīgu nodarījumu – kontrabandu – netiek piemērota transportlīdzekļa vadītāja tiesību atņemšana vai ierobežošana, līdz ar to Ceļu satiksmes likuma 30.panta otrās daļas 8.punktā definētās tiesību normas piemērošana pieteicējam, kurš brauca kā pasažieris, nonāk pretrunā gan ar veselo saprātu, gan arī ar veselu virkni tiesību normu. Līdz ar to, piemērojot viņam lieguma izmantot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, nav sasniegts taisnīgākais un lietderīgākais rezultāts, ar šo būtisko privātpersonas tiesisko interešu ierobežojumu nav gūts nozīmīgs sabiedrības labums, valsts nav veicinājusi privātpersonas tiesisko interešu aizsardzību, kā arī ir pārkāptas pieteicēja cilvēktiesības. Pieteicējam transportlīdzekļa vadīšanas tiesības ir nepieciešamas, lai varētu pildīt darba pienākumus un nodrošināt iztikas līdzekļus. Lēmuma darbība liedz viņam veikt līdzšinējos darba pienākumus, kuru izpilde saistīta ar automašīnas vadīšanu, tādējādi radot nopietnus ierobežojumus darbiekārtošanās jomā, nodarot būtisku kaitējumu viņa apgādībā esošajām personām.

[3] Satiksmes ministrija rakstveida paskaidrojumā norāda, ka pieteikums ir noraidāms sekojošu apsvērumu dēļ (*lietas 24. un 25.lapa*).

Ne direkcijas, ne arī ministrijas kompetencē nav izskatīt citā valstī izdarītos pārkāpumus un pārskatīt citu valstu institūciju lēmumus. Satiksmes ministrijai nav jāvērtē pēc būtības pieteicēja izdarītā pārkāpuma veidu un apstākļus Norvēģijas Karalistē, jo, pamatojoties uz Latvijas Republikas vēstniecības Norvēģijas Karalistē sniegto informāciju un atbilstoši Ceļu satiksmes likuma 30.panta otrās daļas 8.punktam, pieteicējs nedrīkst izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības, ja viņam ārvalstī ir spēkā esošs transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums. Aizliegums izmantot transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir noteikts nevis ar sākotnējo lēmumu, bet gan ar tiesību normu.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1] panta pirmo un ceturto daļu administratīvās lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes, ja vien par lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē tiesu nav lūdzis pieteicējs, trešā persona vai šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts.

Izskatāmajā lietā pieteicējs nav lūdzis lietas izskatīšanu mutvārdu procesā tiesas sēdē, līdz ar to lieta izskatīta rakstveida procesā.

**Motīvu daļa**

[5] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar procesa dalībnieku lietā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, secina, ka pieteikums *ir noraidāms.*

[6] Satiksmes ministrijas valsts sekretārs atstājis negrozītu direkcijas pieņemto sākotnējo lēmumu par pieteicējam izsniegtās vadītāja apliecības Nr./numurs/ nederīgumu un ieraksta par šo apstākli izdarīšanu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

Izskatāmajā lietā nav strīda par to, ka pieteicējam Latvijas Republikā izsniegta vadītāja apliecība Nr./numurs/. Lietā nav strīda arī par to, ka direkcija 2015.gada 15.aprīlī no Latvijas Republikas vēstniecības Norvēģijas Karalistē saņēmusi informāciju Nr.3.4.5.-208 „Par transportlīdzekļa vadīšanas aizliegumiem", kurai pievienots Norvēģijas Karalistes Haldenas apgabaltiesas 2015.gada 24.februāra spriedums par pieteicējam piespriesto sodu – tiesību atņemšanu uz diviem gadiem vadīt Norvēģijā motorizētus transportlīdzekļus, kuriem nepieciešama vadītāja apliecība.

Lietā strīds ir par to, vai šādos apstākļos direkcija (pēc tam arī Satiksmes ministrija) pamatoti secinājusi, ka pieteicēja vadītāja apliecība ir nederīga, līdz ar to, vai pamatoti minēto apstākli ierakstījusi transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

[7] Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 20.decembra direktīvas Nr.2006/126/EK „Par vadītāju apliecībām" (turpmāk – direktīva), kas attiecas uz Eiropas Ekonomikas zonu (Eiropas Savienības dalībvalstis + Islande, Lihtenšteina un Norvēģija), 4.panta 1.punkts noteic, ka vadītāja

apliecība dod tiesības vadīt konkrētu kategoriju pašgājējus transportlīdzekļus. Savukārt direktīvas 11.panta 4.punkts noteic, ka dalībvalsts atsakās izsniegt vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir ierobežota, atņemta uz laiku vai atņemta pavisam. Dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras vadītāja apliecības derīgumu, ko izdevusi kāda cita dalībvalsts personai, kuras vadītāja apliecība izdevējas valsts teritorijā ir ierobežota, atņemta uz laiku vai atņemta pavisam.

Tātad jebkuras Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts pienākums ir nodrošināt, lai personai, kurai transportlīdzekļu vadīšanas tiesības citā dalībvalstī ir ierobežotas, atņemtas uz laiku vai atņemtas pavisam, nebūtu (būtu ierobežotas) tiesības vadīt transportlīdzekļus.

[8] Latvijas nacionālajā likumdošanā šīs direktīvas prasības cita starp transponētas (noteiktas tiesības un pienākumi, kas saistoši ikvienam pilsonim) Ceļu satiksmes likumā. Tā minētā likuma 25.panta ceturtā daļa noteic, ja transportlīdzekļa vadītājam transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir atņemtas uz noteiktu laiku vai uz nenoteiktu laiku, vadītāja apliecība uzskatāma par nederīgu no dienas, kad viņam paziņots attiecīgais lēmums. Transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums 10 dienu laikā nodot nederīgo transportlīdzekļa vadītāja apliecību Ceļu satiksmes drošības direkcijai, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrai vai Valsts policijai. Ja persona vadītāja apliecību nav nodevusi un tiek konstatēta tās izmantošana, vadītāja apliecība tiek aizturēta.

Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 5.punkts noteic, ka transportlīdzekli aizliegts vadīt, ja stājies spēkā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums. Ceļu satiksmes likuma 30.panta otrās daļas 8.punkts noteic, ka transportlīdzekļa vadīšanas tiesības nedrīkst izmantot, ja personai ārvalstī ir spēkā esošs transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums vai atņemtas transportlīdzekļu vadīšanas tiesības. Savukārt Ceļu satiksmes likuma 30.panta trešā daļa noteic, ka par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegumu izdara attiecīgu ierakstu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, kā arī traktortehnikas un tās vadītāju informatīvajā sistēmā.

Tātad, ja transportlīdzekļa vadītājam transportlīdzekļu vadīšanas tiesības ir atņemtas uz noteiktu laiku vai uz nenoteiktu laiku, vadītāja apliecība uzskatāma par nederīgu no dienas, kad viņam paziņots attiecīgais lēmums. Proti, ar šo brīdi personai vairs nav tiesību vadīt transportlīdzekļus un tās pienākums ir 10 dienu laikā nodot par nederīgu kļuvušo transportlīdzekļa vadītāja apliecību direkcijai vai Valsts policijai. Tomēr, ja persona vadītāja apliecību nav nodevusi un tiek konstatēta tās izmantošana, vadītāja apliecība tiek aizturēta. Savukārt direkcijas pienākums, konstatējot transportlīdzekļu vadīšanas tiesību atņemšanu, ir izdarīt attiecīgu ierakstu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā.

[9] Konkrētajā gadījumā pieteicējs ar Norvēģijas Karalistes Haldenas apgabaltiesas 2015.gada 24.februāra spriedumu notiesāts par Muitas likuma pārkāpumiem uz 36 dienām cietumā, atņemot viņam uz diviem gadiem arī tiesības vadīt Norvēģijā motorizētus transportlīdzekļus, kuriem nepieciešama vadītāja apliecība *(lietas 21.lapa)*.

Tādējādi izpildījies viens no likumdevēja noteiktajiem apstākļiem (Ceļu satiksmes likuma 30.panta otrās daļas 8.punkts), kad persona, kura ieguvusi transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, nedrīkst tās izmantot. Līdz ar to pieteicēja pienākums bija 10 dienu laikā no Norvēģijas Karalistes Haldenas apgabaltiesas 2015.gada 24.februāra sprieduma paziņošanas nodot par nederīgu kļuvušo transportlīdzekļa vadītāja apliecību direkcijai vai Valsts policijai. Tomēr pieteicējs šo pienākumu neizpildīja, tādēļ direkcija pamatoti ne tikai izdarīja ierakstu par pieteicēja transportlīdzekļa vadītāja apliecības nederīgumu transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, bet ar sākotnējo lēmumu arī atgādināja par viņa pienākumu nodot direkcijā nederīgo vadītāja apliecību.

[10] Attiecībā par pieteicēja norādi, ka direkcijas lēmums nav samērīgs, jo tā darbība liedz viņam veikt līdzšinējos darba pienākumus, kuru izpilde saistīta ar automašīnas vadīšanu, tiesa norāda, ka pieteicēja gadījumā transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums ir noteikts nevis ar iestādes administratīvo aktu (lēmumu), bet gan ar tiesību normu. Savukārt direkcijas loma šajā jautājumā ir veikt faktisko rīcību – izdarīt ierakstu par nederīgo transportlīdzekļa vadītāja apliecību transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā, par ko pieteicējs informēts ar sākotnējo lēmumu.

Vienlaicīgi tiesa piekrīt Satiksmes ministrijas lēmumā norādītajam, ka Latvijas Republika nav ratificējusi Eiropas konvenciju par vadītāju tiesību atņemšanu, līdz ar to Latvijas Republikā tā nav piemērojama. Turklāt, attiecinot pieteicēja norādi, ka Latvijas Republikā par Muitas likuma pārkāpumiem nav paredzēta transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana vai ierobežošana, minētās konvencijas 6.panta 2.punkta „c" apakšpunktā ir noteikts, ka dzīvesvietas valsts var atteikties īstenot vadītāja tiesību atņemšanu, ja saskaņā ar dzīvesvietas valsts tiesību aktiem nav iespējams sodīt ar vadītāja tiesību atņemšanu par darbībām, kas izraisa pārkāpuma valstī uzlikto vadītāja tiesību atņemšanu. Līdz ar to arī pēc šīs konvencijas ratifikācijas Latvijas Republikai, pieņemot attiecīgo tiesisko regulējumu, būs tiesības izvēlēties atteikties īstenot vadītāja tiesību atņemšanu, ja saskaņā ar tās tiesību aktiem nav iespējams sodīt ar vadītāja tiesību atņemšanu par darbībām, kas izraisa pārkāpuma valstī uzlikto vadītāja tiesību atņemšanu, vai nē. Pašreiz Latvijas Republikā šāds apstāklis nav noteikts kā izņēmums, kura dēļ transportlīdzekļu vadīšanas tiesību izmantošanas aizliegums neiestātos.

[11] Ievērojot visu iepriekš minēto, Satiksmes ministrijas lēmums ir atzīstams par pamatotu un tiesību normām atbilstošu, bet pieteicēja pieteikums ir noraidāms.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu, 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

**nosprieda**

**noraidīt** /pers. A/ pieteikumu par Satiksmes ministrijas 2015.gada 30.jūnija lēmuma Nr.03-02/2657 atcelšanu.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Valmieras tiesu namā.

Spriedums sastādīts 2015.gada 29.decembrī.

Tiesnesis G.Ploriņš